

УДК 338.012(477)

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕВОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Студ. Л.К. Деева, гр. БМТБ 1-17

Науковий керівник проф. Н.П. Борецька

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета дослідження: розкрити і проаналізувати основні напрями розвитку галузевої структури економіки України.

Завдання: розкрити особливості галузевої структури, її значення в економіці України; дослідити закономірності та проаналізувати ефективність галузевої структури економіки України, визначити напрями розвитку та удосконалення їх.

Об'єктом дослідження є галузева структура економіки України.

Предметом дослідження є основні напрями розвитку галузевої структури економіки України.

Методологія дослідження. У науковому дослідженні використані методи, принципи, які дають можливість розкрити та проаналізувати основні напрями розвитку галузей в Україні. (метод системного аналізу; статистичний метод; порівняльна перевага; факторний аналіз; кількісні методи оцінки рівня, економіко-статистичне моделювання).

Наукова новизна. Удосконалено визначені основні напрями розвитку галузевої структури економіки України.

Практичне значення отриманих результатів. Матеріали дослідження можуть бути використані студентами при підготовці до семінарських і практичних занять.

Результати дослідження. Рівень освоєння території України відносно високий. Економіка України охоплює всі ланки суспільного виробництва, розподілу та обміну на всій території. Вона має складну, досить диференційовану й диверсифіковану структуру.

Визначальна роль у структурній характеристиці економіки належить її галузевій структурі.

Національна економіка країни є цілісним організмом. Вона об'єднує взаємопов'язану систему галузей, видів виробництв і територіальних комплексів. У цій системі органічно взаємодіють галузі матеріального виробництва (промисловість, сільське господарство, будівництво, транспорт, зв'язок тощо) і галузі нематеріального виробництва (освіта, охорона здоров'я, культура)[3].

На галузеву структуру економіки України мають вплив різні економічні та природні фактори, в тому числі наявний рівень розвитку продуктивних сил, темпи зростання або занепаду виробництва, рівень забезпечення сировинними та паливно-енергетичними ресурсами, інтенсивність реалізації досягнень науки і техніки, міжнародний поділ праці, економічна інтеграція.

З корисних копалин велике значення мають кам'яне вугілля Донецького басейну, залізні й марганцеві руди. На території України добувають природний горючий газ, нафту, сірку, титанові руди, калійну та кухонну сіль, каолінові глини, цементну сировину, флюсові вапняки, доломіти.

Економіка України розвивалася також за міжреспубліканським поділом праці, дво- і багатосторонніми економічними угодами. У процесі розвитку економіки докорінно змінилася її структура. Провідну роль почала відігравати важка промисловість, на яку в 1989 р. припадало 69,5 % продукції промисловості і відповідно

31,5 % на виробництво товарів народного споживання. Це змінило співвідношення між виробництвом засобів виробництва і предметів споживання, між видобувною та обробною промисловістю, а також між різними галузями промисловості і міжгалузевими комплексами [2].

У галузевій структурі економіки України виділяється машинобудування, на яке припадало 38,7 % вартості продукції деяких галузей, з них харчової — 15,3 % і легкої промисловості — 12,0 % [1].

Структура засобів виробництва складається із співвідношення видобувних і обробних галузей. До видобувних належать: видобуток мінерального палива, виробництво електроенергії на гідроелектростанціях, видобуток руд чорних і кольорових металів, гірничо-хімічна і мінерально-будівельна сировина; лісозаготівлі; ви лов риби і морських продуктів.

Видобувна промисловість має підвищену фондомісткість. На її частку припадає майже 1/5 всіх основних виробничих фондів, тобто стільки, як у машинобудуванні. Крім того, видобувна промисловість має меншу фондovіддачу порівняно з обробними галузями.

Спеціалізуються галузі на основі ознаки однорідності, тобто подібності між собою за призначенням продукції, що виробляється (наприклад, галузі паливної промисловості), спільності використовуваної сировини (наприклад, галузі машинобудування) або за характером технології. Вони групуються у так звані комплексні галузі. Тому галузі можна групувати в паливно-енергетичний комплекс, куди належать паливна промисловість і електроенергетика; металургійний, машинобудівний комплекси, хіміко-лісовий, у тому числі хімічна і нафтохімічна, лісова, деревообробна та целюлозно-паперова промисловість.

Територіальний поділ праці і відмінності в економічних і природних умовах в окремих регіонах України мають вплив на диференціацію структури промисловості, формування та удосконалення її.

Агропромисловий комплекс України — складна виробничо-економічна система, яка становить групу технологічно і економічно взаємопов'язаних галузей народного господарства, промисловості, інфраструктури. В його складі є три основні сфери.

Перша забезпечує сільське господарство різним устаткуванням і засобами виробництва; друга — власне сільське господарство; до третьої належить заготівля, збереження і переробка сільськогосподарської продукції. Центральна ланка агропромислового комплексу — сільське Господарство.

Висновки. На стратегічних напрямках розвитку економіки слід розробляти і здійснювати комплексні програми, більш динамічно розвивати галузі, що визначають науково-технічний прогрес, забезпечують широкий економічний ефект і розв'язання соціальних завдань.

Ключові слова: національна економіка, галузева структура, галузь, промисловість.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герасимчук М. Тенденції розвитку промисловості України на сучасному етапі // Економіка України. – 2002. – №3
2. Економіка України: десять років реформ / За ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина. – Л. ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 496 с.
3. Єрохін С. Структурна трансформація національної економіки // Економіка України. – 2002. – №10, 11